

Politimester Rynning-Tønnesens minnetale over politikonstabel Olav Frank Andersen

En brennende patriot og en dyktig medarbeider i
frihetskampen.

Vi gjengir her politimester Rynning-Tønnesens tale ved avdukingen av maleriet av politikonstabel Olav Frank Andersen onsdag:

Kristiansand Politilag har gjort meg den ære og glede å be meg holde talen i forbindelse med avdukingen av et maleri av politikonstabel Olav Frank Andersen.

Historiens penn ligger aldri stille. Den skriver stadig nye kapitler — på nye blad og i nye tidsepoker. — Den skriver om verden, de enkelte land, de enkelte borgere og de enkelte institusjoner. Noe fortregnes, noe forstørres og noe går i glemmeboken. Kanskje mest når begivenheter har størst dramatisk tyngde.

Det kapittel som vi tar for oss i dag — hadde sin dramatiske storhet. Ikke minst for oss i Kristiansand politikorps — og jeg tror at jeg har lov å si at vi nå ca. 10 år etterpå — kan lese vår egen daværende historie — uten å slå våre øyne ned. Det skal vi være glad for. Det er styrkende og oppmuntrende å erindre at Kristiansand politikorps var det eneste i landet som i desember 1940 gikk til samlet aksjon mot den nazistiske politiministers ulovlige ordrer og ulovlige inngrep like overfor landets befolkning. Vi har også grunn til å minnes det i forbindelse med denne avduking — fordi som en følge av dette politikorps' samlede holdning — ble alle politifolk i Kristiansand gjenstand for tyskernes mest uskrømte mistanke og satt under særlig kontroll. En annen følge av vår aksjon var at den nasjonale følelse allerede på et meget tidlig tidspunkt av okkupasjonen ble vekket kraftig til live og holdt seg brennende innenfor den helt dominerende majoritet av korpset like til frigjøringen.

På denne bakgrunn må det sees hva der hendte med vår avdøde kollega Olav Frank Andersen. Han begynte ved dette politikammer i ja-

nuar 1941. Som størsteparten av skolekolleger fra Oslo ble han uten videre beordret hit ned. Jonas Lie's mening var dengang at det kun skulle være et kortvarig opphold for de politimenn han hadde beordret hit ned — for å holde styr på politikammeret og byen — under vår førnevnte aksjon.

Det ble — heldigvis — ikke kortvarig for enkeltes vedkommende. — Jeg benytter med vilje ordet heldigvis — fordi det viste seg at der var flere av de hitbeordrede som modig og uforferdet sluttet opp om den motstandslinje som politikorpset hadde valgt. I første rekke sto Olav Frank Andersen. Han fikk meget hurtig føling og kontakt med strømmingen innenfor korpset og med den herværende militære organisasjon som dengang sto under major Lundals kommando. Etter at konstabel Andersen var ført over fra ordensavdelingen, hvor han skulle organisere et kriminalteknisk kontor — fikk han også anledning til å sysle med de tekniske hjelpemidler som han brukte i den militære organisasjons tjeneste. Han var nemlig denes herværende fotograf. — Olav Frank Andersen var ikke bare en brennende patriot — men en klok, rolig og meget dyktig medarbeider for de nasjonale krefter i den kamp som dengang pågikk. Han fikk ytterst farefulle oppdrag og han satt i en meget vanskelig og utsatt stilling hvor han knyttet til dette politikammer, der, som nevnt, var gjenstand for tyskernes sureste mistillit.

Jeg kjenner ikke enkelthetene eller bakgrunnen for hans arrestasjon. Det er vel knapt noen her som gjør det. Under et opphold i Oslo hvor han begynte på et kursus ved Oslo politikammers kriminaltekniske avdeling — ble han arrestert av Gestapo den 13. desember 1942 og satt inn på Grini. Den 10. juni 1943 ble han sendt til Tyskland og satt i fangeleirene Natzweiler, Dachau og Belsen. Han døde under en utekommando i Belsen den 3. mars 1945.

1945.

Gud skje lov at vi har slike folk og at vi er sikker på at i en liknende situasjon vil vi ha nye slike.

Da politilaget foreslo for meg at maleriet skulle henges opp på vaktten — var jeg enig i dette. På en meget iøynefallende plass. Både for å ære og hedre Olav Frank Andersen for hans helhjertede innsats for Norges sak og for hans gode arbeid og gode vennskap blant kollegene i en vond og vanskelig tid og — det vil jeg understreke meget sterkt — for å mane hver av oss om hva der kan bli krevet av oss — hvis landet på ny kommer i fare. Det er ikke gjort bare med denne avduking og de ord som fra min eller andres side skal sies i dag.

Maleriet skal etse seg inn i vårt sinn — når vi ser det på vaktten — som et levende minne om kravene til vår plass og vår innsats — når landet krever det. Og hånd i hånd med dette takkens tanker til den avdøde.

Med disse ord avduker vi maleriet til minne om Olav Frank Andersen. Vi ærer ham. Vi takker ham. Vi har lært av ham.

14.2.55 H. Døstola Bisettelse

Olav Frank Andersen ble lørdag bisatt fra Rjukan krematorium, under nærvær av venner og nærmeste pårørende.

Avdøde var en av våre norske gutter som døde under krigen i Tyskland i 1945. Ved hjelp fra Hærens Overkommando og sentralkontoret for krigsgraver har det lyktes å få identifisert og ført hjem til Norge 13 nordmenn som døde i Vaihingen ved Stuttgart i Würtemberg, og blant disse var Rjukan gutten Olav Frank Andersen.

Katafalken hvorpå avdødes urne var anbrakt, var dekket av det norske flagg. Organist Kjeldaa's innledet høytideligheten i krematoriet med orgelpreludium over tonene til «Den store hvite flokk å se», hvorefter de to første vers av salmen «Nærmere deg min Gud» ble sunget unisont.

Forrettende prest var O. Selmer, som talte over Bibelordet fra 1. Kor. kap. 15, vers 54. Etter jordfestelsen og velsignelsen ble sørgehøytideligheten avsluttet med 5. vers av samme salmen, «Høyt over stjernen her stiger min sjel».